DIN „ENCICLOPEDIA" LUI WILLIE

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROMULUS BALABAN

DESPRE JOCUL FUNDAȘILOR DE MARGINE ÎN ATAC

Iată-l pe Cohen, fundașul dreapta al selecționatei Angliei, participant frecvent la acțiunile ofensive, cum se antrenează conducînd mingea în slalom, după tipicul înaintașilor

Participarea fundașilor laterali la inițierea, dezvoltarea sau finalizarea acțiunilor ofensive a fost o manevră prezentă deseori în jocul majorității echipelor la turneul final. Această largă utilizare vorbește de la sine, despre necesitatea și eficacitatea ei, despre stabilirea și cunoașterea temeinică a principiilor care o guvernează, despre riscul extrem de redus îndreptat împotriva securității dispozitivului propriu de apărare. *Cohen* și *Wilson* (Anglia), *Schnellinger* (Germania Federală), *Festa* (Portugalia), *Kaposzta* (Ungaria), *Martzolini* (Argentina), *D. Santos* (Brazilia), *Sanchis* (Spania), *Fachetti* (Italia), iată numai cîtiva dintre fundașii care s-au manifestat în această direcție, demonstrînd în general și calitățiile de ordin fizico-tehnic cerute în asemenea împrejurare. Atît de mult s-a impus această modalitate încît la unele echipe a devenit calea preferată sistematic pentru lansarea șarjelor ofensive (amintiți-vă de jocul echipei ungare).

CARE ESTE RAȚIUNEA ACESTEI MANEVRE

Lansarea fundașilor laterali în atac reprezintă un adaos recent la arsenalul tactic. Apărută și răspîndită vertiginos în ultimii ani, impusă de scăderea eficacității datorată apărărilor supranumerice, ea reprezintă rodul căutării și descoperirii unor noi căi de manevră pentru fortificarea ofensivei. Efectuată oportun, în condițiile descrise mai jos, determină:

— *surprinderea adversarului* (de obicei atras, aglomerat, dezechilibrat pe partea opusă, în faza premergătoare intercalării);

— *superioritate numerică* (cu substanțiale avantaje care decurg din prezența „omului în plus").

CONDIȚII PREALABILE

Fundașii nu plecau la atac oricînd și oricum. Momentul oportun era pregătit prin acțiuni menite să realizeze un cadru favorabil. Numai atunci cînd jocul se concentra pe o anumită zonă, balonul era transmis pe partea opusă unde fundașul se angaja vertiginos. Concentrarea jocului și dezechilibrarea consecutivă a apărării adverse, era, de obicei, rezultatul unei circulații de balon pregătitoare, executată în mare viteză pe direcții mereu schimbate și însoțită de aglomerarea jucătorilor în jurul purtătorului său temporar.

CUM TREBUIE ÎNDEPLINITĂ

Pentru realizarea „surprinderii", deci pentru dezvoltarea și finalizarea unei acțiuni ofensive, în timp ce dispozitivul defensiv advers e precar organizat, devine firesc ca lansarea fundașului să înceapă aproximativ de la centrul terenului. De aici, alergînd în cea mai mare viteză poate ajunge în zona de finalizare, înainte ca vreo măsură de neutralizare să poate deveni eficientă. Viceversa, dacă fundașul va porni la atac din apropierea porții sale, timpul necesar pentru străbaterea distanței de 50—60 metri care-l desparte de careul advers, va răpi acțiunii caracterul ei surprinzător, coborîndu-i mult eficacitatea.

In al doilea rînd, pentru realizarea și păstrarea superiorității numerice nici un alt jucător de pe vreun post apropiat nu trebuie să se retragă în zona apărătorului plecat la atac. Știam că în jurul acestei ultime mențiuni, numeroși tehnicieni de la noi opinau dimpotrivă, pentru aducerea unui coechipier în zona părăsită, deoarece susțineau ei, fundașul poate pierde și atunci „cei trei" rămași în apărare n-ar putea rezista unui contraatac rapid. Pentru elucidare am urmărit cu deosebită atenție soluția adoptată de echipele finaliste în timpul Cupei mondiale.

Fără să consemnăm nici o excepție, toate echipele nu chemau temporar în zona fundașului vreun alt jucător. Această linie de conduită are, desigur, logica ei. Retragerea unui coechipier ar transforma într-un non sens, ar anula principiul superiorității numerice.

A însemnat aceasta oare, o scădere a securității în apărare? De dragul obținerii unei superiorități numerice temporare în atac, s-a acceptat un risc major în apărare, acum cînd grija pentru protecția propriei porți se manifestă continuu în forme atît de variate? In pofida tuturor aparențelor, nu.

CE ESTE ÎNGĂDUIT ȘI CE NU FUNDAȘILOR PLECAȚI LA ATAC

Urmărindu-i am observat că apărătorii lansați într-o acțiune ofensivă nu efectuau decît următoarele acțiuni:

— *Traversau zona liberă din față în maximă viteză* cu sau fără balon pînă cînd întîlneau un adversar venit să-i deposedeze, sau pînă cînd ajungeau într-o poziție favorabilă;

— *Atunci trimeteau o pasă decisivă* unui coechipier bine plasat sau trăgeau la poartă;

— *Apoi reveneau tot în maximă viteză în zona lor* obișnuită întregind astfel dispozitivul de apărare. Atît și nimic mai mult, era îngăduit să facă.

După cum se observă, procedînd astfel, posibilitatea pierderii balonului e redusă la minimum. Conduc balonul numai în zona liberă și efectuează doar execuții tehnice însoțite de un risc simbolic (pasă la un coechipier demarcat sau șut la poartă).

In schimb au lipsit cu desăvîrșire (ceea ce înseamnă că erau interzise), acțiunile care măresc riscul pierderii balonului: fentele și participarea la vreo acțiune colectivă (un-doi, triunghi, sau orice alt fel de combinație).

Pe timpul (de altfel foarte scurt) intercalării fundașului în atac „cei trei" coechipieri de linie, execu-

(Continuare în pag. a 12-a)

MIM SAU ANTRENOR?

Nu știm dacă Helmuth Schon o fi luat vreodată lecții de mimică cu Marcel Marceau. Probabil că nu, dar fotbalul e sursa unor mari descărcări emoționale și cei ce-l slujesc de peste 30 de ani, ca antrenorul echipei R.F.G., capătă o fizionomie, brăzdată și de o mare expresivitate. Fotoreporterul l-a surprins pe Schon în timpul finalei de pe Wembley și din aceste mici secvențe se pot descifra emoția, sbuciumul interior, resemnarea și poate un firav gînd de viitor care l-au străbătut succesiv în acele memorabile 120 de minute de joc.

U. R. S. S.

ALTĂ ECHIPĂ FIDELĂ „BETONULUI"

A patra echipă din lume la ora actuală, formația Uniunii Sovietice, a practicat un joc atletic, cu angajări corp la corp între adversarii direcți, manieră convenabilă dacă ne gîndim la alura atletică a jucătorilor, la statura și conformația impresionantă a unora dintre ei, la pregătirea lor fizică fără cusur. Tehnica de joc a fotbaliștilor sovietici e bună în ansamblu (fundașii fac oarecum notă discordantă), iar Voronin, Sabo, Cislenco și Metreveli au manevrat balonul în maniera sclipitoare pe care ne-am obișnuit s-o denumim „sud-americană".

Despre jocul lor, se poate nota tendința la organizare minuțioasă și eficace în apărare. Șesternev cel tare și greoi ca un tanc, s-a achitat satisfăcător de rolul „verouilleurului". In atac, acțiunile s-au sprijinit însă pe o geometrie prea riguroasă. Abundența paselor lungi, și a centrărilor pe sus aruncate în fața porții acolo unde toate apărările sînt forte ca o cazemată, au împiedicat pe sovietici să înscrie mai multe goluri. Valoarea extremelor (printre cele mai bune care au evoluat în Anglia) a lui Voronin, demn component al „echipei Lumii" n-au reușit să atenueze senzația de monotonie desprinsă frecvent în timpul construcției acțiunilor ofensive. Sovieticii s-au impus, de cîte ori extremele au reușit străpungeri excelente, sau cînd mijlocașii au condus cu luciditate pe cei doi atacanți centrali, Banișevski și Malofeev, excelenți luptători, dar lipsiți de fantezie.

Cele mai dificile și cele mai prestigioase victorii au fost realizate în fata Italiei și Ungariei. Atunci, antrenorul Morozov a făcut ca pe sub schelăria rigidă a betonului său, să circule un spirit mai ofensiv și băieții lui s-au avîntat cu forțe sporite și preocupări constructive în atac. Am văzut jocurile URSS — Italia și URSS — R.F.G. Se întîlneau între ei preopinenții betonului. După toate părerile autorizate, au fost meciuri de uzură, fără secvențe spectaculoase, dure, epuizante.

Pentru întîia oară echipa Uniunii Sovietice se califică în semifinala C.M. Este desigur un succes. Dar, Morozov ar fi putut scoate mai mult cu acești jucători, dacă i-ar fi îndrumat pe o linie tactică mai constructivă și permanent ofensivă.

Am păstrat la urmă numele lui Iașin, ca să-l pot nota cu emoția interzisă îndeobște cronicarului. Acest om magnetizează pînă și spectatorul aflat în cel mai îndepărtat ungher de tribună cu arta, sportivitatea și bonomia lui. Să uităm pentru o clipă cît de mult s-au tocit unele cuvinte în gazetărie sportivă și să-i mărturisim pe lîngă admirație și dragostea noastră.

ARGENTINA

TEHNICĂ DE VIS — EXPLOZII TEMPERAMENTALE

Echipa „bleu și alb" seamănă cu acea categorie de oameni înzestrați cu un talent sclipitor, cărora ești obligat să le treci cu vederea anumite metehne omenești. Cînd umblau cu mingea, argentinienii sugerau grația și siguranța handbaliștilor noștri. Acele adevărate giuvaeruri tehnice, risipite nu numai de Rattin, Artime, Onega sau Mas, ci deopotrivă și de apărători — Ferreiro și Martzolini, doi fundași cu execuții de înaltă ținută estetică — nu erau sterile, aveau un pronunțat caracter utilitar. Fentele, precizia și neprevăzutul paselor, împingeau adversarii izolați sau grupați, în poziții comice de contrepied. Cea mai rafinată din tot arsenalul lor se dovedește a fi lovirea mingii cu exteriorul.

Lorenzo, antrenorul care se zbuciuma și striga în timpul meciului, a confecționat echipei o tactică care unește tot ce a rezistat pînă azi eroziunii timpului, cu acel sîmbure ce protejează germenul încă plăpînd al fotbalului de mîine.

Patru fundași acționau sprijinindu-se pe legea ofsaidului. In fața acestora, o perdea protectoare, compusă din Solari, Rattin și Gonzales, cărora, frecvent, li se alătura Mas, a demonstrat prin repliери prompte inutilitatea „betonerului" în apărare și constituia în același timp suportul manevrelor ofensive desfășurate într-o manieră strict colectivă. Supremația lor la mijlocul terenului devenea izbitoare chiar în compania celor mai prestigioși adversari (R. F. G., Anglia). Echipa se termina în față printr-un „vîrf", Artime, șuter năpraznic, capabil să dea peste cap mîinile portarilor (precum s-a întîmplat în meciul cu Spania), urmat ceva mai în spate de Onega, strategul formației, posesorul unui dribling iritant pentru adversari. Argentinienii au gustul ofensivei. Demarajul jucătorilor, sau schimbarea direcției de circulație a balonului, surprindeau deopotrivă adversarii și publicul din tribune.

Cu toate aceste superlative meritate, argentinienii n-au ajuns în semifinală. Chiar din primul joc (împotriva Spaniei), lava temperamentului lor era gata să erupă. Dar, pe atunci (oboseala nu apăruse) și băieții aceștia bruneți cu ochi verzi sau albaștri, înghițeau probabil cîte un tranchilizant invizibil, depozitat în rezervorul conștiinței în timpul săptămînilor de pregătire. Provizia în curînd terminată, frînele autocontrolului au slăbit și băieții lui Lorenzo au început să placheze ca la rugbi, să tragă adversarii de tricou, să vocifereze și să gesticuleze ca niște tribuni înflăcărați, într-un cuvînt să recurgă la toată recuzita antijocului, ei care, atunci cînd își vedeau de treabă, declanșau în tribune un entuziasm voltaic. In comparație cu ediția din Chile, unde Argentina a suferit un adevărat crah de prestigiu, în Anglia a prezentat o mare echipă. Dacă în următorii patru ani, vor învăța să devină mai răbdători, să reziste „suferinței" de care nici un jucător nu e scutit în timpul unui meci, s-ar putea atunci ca „Zeița de Aur", să le surîdă.

Fotbal

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

Redacția și administrația București

Bd. Mărăști 26, raionul 30 Decembrie

COLEGIUL DE REDACȚIE

Constantin Chiriță, Ștefan Covaci, Gh. Dumitrescu, Ion Lupaș, Pavel Marcu, Aurel Neagu (redactor șef), Angelo Niculescu, Andrei Rădulescu, Constantin Teașcă, Dumitru Tomescu, Stelian Trandafirescu (redactor-șef adjunct), Radu Urziceanu (secretar general de redacție), Emerich Vogl, Ion Voica, Ion Voinescu.